

СЯЛЯНСКАЯ

НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:

ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6).

Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзін апрача сьвята.

Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.

Для заграўніцы удвая даражэй.

Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Беларусы, жыхары Вільні! Помніце, што толькі адзін сьпісак № 1 ёсьць сьпіскам Беларускім і затым усе ідзіце і аддаце свае галасы за свой сьпісак № 1

Дзе беларускія кандыдаты?

Нарэшце ананімны „Белар. Выб. Каміт.“ адважыўся выпусьціць і надрукаваць у „Наш. Праўдзе“ адрозьні да Беларусаў места Вільні і кліча галасаваць за нейкі „Zjednoczony Kom. Wyb. P. P. S. (lew.), Niez. Soc. i Zw. Zaw. Газета часам трапляе ў рукі работніка Беларуса і затым ён у сувязі з клічам, які зьмешчаны на першае старонцы сьпіску кандыдатаў, думае, што гэты сьпісак зьмешчаны ў „Нашай Праўдзе“ на другой або на трэцяй старонцы. Але дарэмна работнік заглядае і на 2-гую, і на 3-ю, і на 4-ую старонку „Нашай Праўды“—нідзе не знаходзе сьпіску беларускіх кандыдатаў у радных места Вільні. Гэты факт наводзіць кожнага Беларуса на думку, ці не ашуканства толькі гэта з гэтым ананімным Камітэтам?

Асоб са складу камітэту ніхто ня знае; і вось, гэты нязнаны камітэт заклікае галасаваць за сваіх кандыдатаў, але не падаў сьпіску гэтых кандыдатаў. Чаму гэта? А вось чаму: „Наша Праўда“ не адважыцца выявіць праўду, бо-ж на сьпіску „Zjednoczonego Kom. Wyb. P. P. S. i N. S.“ стаяць кандыдатамі не беларускія работнікі, а польскія інтэлігенты ды яшчэ інжынеры як напрыклад, Заштовт і Дзідзюль. Ведаючы добра, што беларускі работнік ня будзе галасаваць за польскага інтэлігента „Наша Праўда“ і баіцца падаць сьпіску кандыдатаў, за якіх прызвае галасаць беларускія работнікаў. Вось у гэтым выяўляецца ўсё тое баламуцтва, якое ўвесь час вядзе газета „Наша Праўда“. Яна ўвесь час баламуціць сялян і работнікаў і намаўляе іх ісьці то з Ваявудзім з б. „Вызваленьня“ і Niez. P. Chł., то з Заштоўтам—з P. P. S., але ніколі ня кіруе сялян і работнікаў на сваю незалежную дарогу.

Гэтае лёкайства „Наш. Праўды“—прыслужвацца польскім ды і іншым, але толькі не беларускім палітычным кірункам, сьведчыць выразна аб тым, што ёй ходзе толькі аб тое, каб у мутнай вадзе лавіць рыбу. Прыклад з выбарамі ў Віленскую Раду пацьвярджае ўсе папярэднія нашы вывады адносна фальшывацьці ролі, якую вядзе „Наша Праўда“ і яе папярэдніцы. Паўлюкевічыўшчына і ўмястоўшчына цягнуць у бок польскай буржуазіі, а лупкевічыўшчына ў бок лёкайства на карысьць польскіх і іншых баламутных палітычных дзеячоў, якія прыкрываюцца пралетарскімі лэзунгамі. Аднак гэтыя лэзунгі не мяшаюць ім рабіць польскую нацыянальную работу, скіраваную проці адраджэньня Беларусі. Мала гэтага, лупкевічыўшчына і паўлюкевічыўшчына да гэтага прыкладаюць свае рукі.

Выбары ў Віленскую Раду яшчэ раз раскрылі баламутнасьць гэтай работы. Усе работнікі, працоўная інтэлігенцыя бачаць, што з усіх 12-х сьпіскаў кандыдатаў толькі сьпісак № 1 мае беларускіх кандыдатаў і затым усе будуць галасаваць за № 1.

Галасаваньне 19-га чэрвеня будзе доказама гэтага.

Справа забойства Войкава.

Як хавалі Войкава.

У Маскве на вагзале пад зыкі жалобнага маршу падышоў цягнік да перрону з цэлам забітага ў Варшаве савецкага пасла Войкава. Труну вынісьлі з вагону і ўстанавілі на гарматны ляфэт і ціхім ходам працэсія направилася на Чырвоную Плошчу. Увесь час музыка іграла жалобны марш. За труною ішлі—жонка, савецкі ўрад і прадстаўнікі рожных арганізацыяў.

На Чырвонай Плошчы, перад вялікім натоўпам людзей, Старшыня Савецкага ўраду Рыкаў сказаў прамову, у якой адзначыў, што забойства Войкава справа ангельцаў, якія даюць сродкі расейскім белагвардзейцам на арганізаваньне нападу на савецкіх прадстаўнікоў. Забойства Войкава Рыкаў лічыць безпасярэднім нападам на савецкую дзяржаву. Але на гэтыя напады,—кажа Рыкаў—мы адказалі цьвёрдымі мерамі вядомымі ўжо ўсяму насяленьню Савецкага Саюзу.

Пасьля Рыкава выступіў Бухарын ад імя Цэнтральнага Камітэту Камуністычнае Партыі, які закончыў сваю прамову заяваю, што „мы нават на адзін момант, нават на адну дзесяцімільённую частку моманту не адступім ад тых заданьняў, якія напісаны на сьцягах нашае партыі“!..

Пасьля Бухарына выступіла яшчэ многа прамоваўцаў.

Па заканчэньні прамоваў пад зыкі Інтэрнацыянала апусьцілі труну ў магілу.

Над магілаю апускаюцца сьцягі партыйных і дзяржаўных устаноў. Раздаюцца гарматны салюты. Далей сьледуюць дэманстрацыі рабочых і чырвонаармейцаў.

Другая савецкая нота Польшчы.

Пасьля лагоднага адказу польскага ўраду на першую савецкую ноту ў справе забойства Войкава, польскі ўрад атрымаў другую ноту якую дамагаюцца хуткае фізычнае расправы з забойцаў і выдаленьня ўсіх расейскіх эмігранцкіх арганізацыяў з Польшчы, якія варожа адносяцца да савецкае дзяржавы.

Працэс Кавэрды.

Варшаўскі Надзвычайны (даразны) Суд у сераду 15 г. чэрвеня разглядаў справу забойцы Войкава Кавэрду.

З боку пракурора выклікалася 18 сьведак, а з боку забойцы б. Баранілі Кавэрду 4 адвакаты.

Усе сьведкі з боку Кавэрды далі добрую аб ім апінію, а з боку пракурора сьцьвярдзілі ход самае акцы забойства.

Пракурор у сваёй прамове ня даў ніякае канкрэтнае прапановы абвінавачаньня, склаўшы справу на сумленьне судзьдзяў, на законы польскае дзяржавы і на міласэрдыдзе.

У рэзультате Кавэрду асудзілі на вечную катаргу з правам зьвярнуцца да п. Прэзыдэнта прасіць аб вызначэньні 15 гадовага тэрміну адбыцьця кары.

Беларусы заграўніцай.

Латвія.

У сувязі з пяцімі ўгодкамі існаваньня Беларускае Гімназіі ў Дзэвінску (Латвія), у памешканьні школы была арганізавана выстаўка экспанатаў вучнёўскіх працаў, якія прыцяглі многа публікі. Асаблівым пасьпехам карысталіся вырабы гімназіяльных майстэрняў: сталярнай, мэханічнай і ткацкай. Пад канчатак другога дня выстаўкі амаль-што ўсе экспанаты былі праданы і майстроўням зроблена цэлы рад новых прапановаў на выраб новае колькасці рожных выстаўляльных рэчаў.

На ўрачыстым акце сьвяткаваньня апрача бацькоў і сваякоў вучнёўскай моладзі, былі прысутнымі прадстаўнікі латыскага, расейскага і жыдоўскага грамадзянства. Пасьля дакладу дырэктара гімназіі С. Сахарава, з прывітаньнямі выступалі начальнік беларускага аддзелу пры міністэрстве асьветы В. Пігулеўскі, старшыня дзэвінскае меставае рады п. Волэнд, старшыня латвійскага культурнага таварыства п. Анжэ, інспектар пачатковых школаў п. Строд, дырэктар расейскай гімназіі Кулееў, прадстаўнікі ўсіх беларускіх арганізацыяў і г. д. Былі атрыманы прывітальныя тэлеграмы ад латвійскага міністра асьветы п. Я. Райніса і ад беларускіх арганізацыяў з Вільні, Коўна, Прагі і Менску. Урачыстасьць закончылася спэтаклем-канцэртама.

На юбілей зьехалася болей як 100 прадстаўнікоў вучняў і вучыцеляў амаль ад усіх беларускіх школаў.

Сяляне Беларусы!

Па ўсіх кутках Заходняе Беларусі пачаліся выбары ў валасныя і меставыя рады. Сяляне, Беларусы! Ваш сьвяты абавязак—прыняць дзейны ўдзел у выбарах і правесці сваіх сялянскіх прадстаўнікоў у рады. Кожны, хто мае 21 год, няхай ідзе на раённае (абводовае ў вёсцы) сабраньне і выбірае сяброў валаснога сабраньня. У сябры валаснога сабраньня трэба выбіраць толькі сялян, сьведамых і стойкіх Беларусоў, якія патрапяць арганізавана выступіць на валасным сабраньні і выбіраць у раду добрых барацьбітоў за лепшую вашу долю. Пры выбарах высьцерагайцеся рожных баламутных элемэнтаў, што гандлююць беларускімі справамі, а ідучы нацыянальным беларускім фронтам, выбірайце толькі сваіх сялянскіх прадстаўнікоў.

Усе інфармацыі аб выбарах і выбарны закон былі зьмешчаны ў № 46 „Сял. Нівы“! Калі ўлады ці іншыя групы, што ідуць проці сялянства будуць нарушаць выбарны закон, неадкладна падавайце жалабы выбарнаму камісару згодна з §§ 40—42 закону аб выбарах.

Цэнтральны Камітэт Беларускага Сялянскага Саюзу Вільня, Завальная 6—5.

Беларусы, работнікі і працоўная інтэлігенцыя, галасуйце за сьпісак № 1

Місюгіна у ролі правакатара.

У адным з папярэдніх нумароў „Сялянскае Ніва“, мы падавалі вестку аб тым, што Янка Станкевіч, разлічваючы на цяжнейшыя элементы маніцпа заснаваць нейкую быццам сялянскую партыю, каб вясці паўлюкевічаўскую работу.

І вось, гэтымі днямі здарыўся гэтакі фокус: зьявілася газэціна „Народ“, аднаднёўка „Беларускага Сялянскага Саюзу“, выданая нейкім ня веданым нам Келмуцем і кіраваная Янкай Станкевічам. Што можа быць болей нясумленнага, подлага і гумарыстычнага, як гэтая дурната беларускага „наўчонага філэлага“, які сваёй прыдатнай на жарты мовай заяўляе, што ён належыць да Беларускага Сялянскага Студэнскага Саюзу ў Празе Чэскай, ды што, стварыўшы часовы камітэт, гэтым самым, быццам манаршаю воляю, ён адхіляе ад кіраўніцтва Беларускага Сялянскага Саюзам яго запраўдных арганізатараў, а той цэнтральны камітэт, які быў выбраны на канфэрэнцыі 24 сакавіка 1926 года, проста касуе.

Але скоро казкі гаворацца, ды ня скоро збываюцца, гэтак сама і тут, мала таго, што некаму захопца нешта скасаваць, трэба на гэта мець праўныя асновы або фізычную сілу. Самазванец „наўчоны спадар“ Янка Станкевіч, ня будучы сябрам Беларускага Сялянскага Саюзу, робячы выступленьні ад імя Саюзу дапусціўся правакацыйнага паступку, а дзеля гэтага самага папярэджаем беларускае грамадзянства, ня зьмешываць Беларускага Сялянскага Саюзу з новым фікцыйным, самазваным „Часовым Камітэтам“ такога-ж самага назову.

Пасья зьліквідаваньня Грамады, правакацыйныя дэфэнзійныя элементы думалі, што мэта іх асягнута, думалі што беларускі рух аканчальна задупаны. Ажно прайшоў нейкі час і вось што мы бачым. Мы бачым—што беларускі нацыянальны рух ня толькі ня сьпыніўся, а наадварот пасья рэпрэсійнага перамоду набраў большай актыўнасьці і ахапіў галоўным чынам сялянства, як масу Беларускага Народу.

Разумеецца, што правакатарам гэта вельмі не спадабалася. І вось, бачачы ліквідацыю сваіх надзеяў, яны пускаюцца на новую подлю правакацыю. Яны думалі, што гэтакім парадкам ім удалася зьбіць Народ з запраўднага незалежнаскага сялянскага фронту і, адцягнуўшы нейкую частку сялянства, ізноў вылавіць здальнейшы адзінкі з пасярод беларускай сялянскай масы, каб аддаць у рукі паліцыі, як было зроблена гэта з „Грамадою“.

Мы верым у палітычнасьць нашага сялянства і гэта дазваляе нам думаць, што ніхто з масы нашага сялянства не паддасца правакацыйнай і згубнай працы Янкі Станкевіча.

Гэта правакацыйная праца выявіла і другую старану нашае арганізацыі, а іменна, яна паказала, што наша арганізацыя стаіць на правільным шляху. Сьведчыць аб гэтым тое, што „Саюзнікі“, якія нядаўна чарнілі Беларускае Сялянскае Саюз, што быццам ён дзельці сялян ад работнікаў—цяпер сваім правакацыйным выступленьнем цьвердзяць, што сялянства ёсьць клясай і нават пішучь аб вялікай патрэбе клясавай арганізацыі беларускага сялянства.

Пераходзячы да асобы Янкі Станкевіча можна сказаць, што гэта эдэмаралізаваны тып, якога ніякая беларуская арганізацыя не захаче прыняць у свае рады, але які акурат прыдаўся для правакатарскай працы. За час сваёй

Што трэба ведаць выбаршчыку і сябру валаснога сабранныя?

Кожны выбаршчык павінен ведаць, на які дзень вызначаны ў вёсцы выбары сяброў валаснога сабранныя, каб ня прапусьціць гэтага тэрміну і пайсьці на выбары. Яшчэ перад выбарамі ў вёсцы ўсе павінны згаварыцца, каго выбраць у сябры валаснога сабранныя. Прышоўшы на выбары, трэба каму-небудзь падаць раённаму камітэту сваіх кандыдатаў і як толькі будзе галасаваньне, усім трэба галасаваць за сялянскіх беларускіх кандыдатаў. Трэба вельмі высьцерагацца, каб не выбраць здраднікаў і слабовольных сялян, што могуць пайсьці з буржуазіяй або дэфэнзывай.

Як толькі адбудуцца на вёсках у воласьці раённыя выбары, выбраныя сяляне ў сябры валаснога сабранныя з адной вёскі (або грамады) павінны сабрацца і з паміж сябе выбраць аднаго дэлегата, якому даручыць паразумецца з дэлегатамі іншых вёсак,—выбранымі ў сябры валаснога сабранныя. Незабаўна, дэлегаты на адным з кожнае вёскі (або абоду) павінны сабрацца і ўлажыць сьпісак кандыдатаў у радныя. Кандыдатаў трэба ставіць на парадку іх значэньня у грамадзкай працы і беларускай сьведамасьці. Першымі павінны быць найбольш сьведамыя Беларусы-сяляне. Як толькі дойдзе да згоды ў справе намераных кандыдатаў, трэба зараз напісаць сьпісак кандыдатаў. Гэтакі сьпісак павінен быць састаўлены на такой форме:

СЬПІСАК

кандыдатаў у сябры Валасной Рады ў Грыцэвічах, Несьвіскага павету, групы сялянскіх сяброў валаснога сабранныя.

№ чарт.	Прозьвішча і імя	Век	Заняткі	Адрэс (дзе жыве)
1	Саюзнік Антон .	36 г.	Земляроб	В-ка Бурачкі, дом № 5, Грыцэвіцкай воласьці.
2				

Гэткія сьпіскі можна пісаць пабеларуску, у Віленскім, Наваградскім, Палескім і Беластоцкім ваяводз. за выняткам: **Беластоцкага, Сакольскага, Бельскага і Аўгустоўскага пав.**, дзе трэба пісаць папольску.

Сьпісак папольску можна пісаць так:

дзейнасьці Янка Станкевіч адзначыўся толькі тым, што паслужыў тыпам для гумарыстычных жартаў. І вось гэты гумарыстычны тып мае адвагу засноўваць нейкі часовы камітэт і кідаць гразю ў нацыянальныя беларускія арганізацыі і іх кіраўнікоў. Але чаго як ня гэтага можна чакаць ад гэтакіх „людзёў“, як „наўчоны“ збанкрутаваны спадар Янка Станкевіч.

Кожны чэсны чалавек, каб запраўды меў ідэю працы для народу пад сяцягам палітычнае партыі, то для гэтага знайшоў-бы сумленную дарогу для рэалізацыі сваёй ідэі, але браць назоў ужо існуючае арганізацыі і выступаць ад яе імя, гэта можа зрабіць ніхто іншы, як толькі асоба, што ня мае ніякага выхаваньня, або асоба, якую прынята называць місюгінай, а ўрэшце, гэтым заўсёды займаюцца правакатары.

Бартэль-старшыня пасьямаёвага перавороту) з гр. Галушко (сябрам П. П. С., а цяпер высокачынным польскім саноўнікам у міністэрстве замежных спраў), склікалі агульны сход сяброў Інстытуту і паасобных дзельцаў і на гэту сходгарбатку запрасілі прадстаўнікоў Беларускага і Украінскага Пасольскіх Клюбав.

На гэтым сходзе з прамовамі выступалі рад аратараў. Усе прамовы былі больш агульнага характару, з боку польскіх прамоўцаў чуўся нейкі надзейны настрой на нейкую новую эру ў справе палажэньня нацыянальных меншасьцяў і заклік да супрацоўніцтва, якое будзе карысным як для Польскай Дзяржавы, так і для саміх меншасьцяў.

Але прамовы як Беларусаў, так і Украінцаў былі зусім безнадзейнымі ў сэнсе радыкальнай зьмены палітыкі польскага ўраду.

Гарбатка скончылася. Прайшоў месяц, два, паўгоду і больш, а аб новых паседжаньнях Інстытуту, аб даследах спраў нацыянальных меншасьцяў нічога ня чуно. Калі пры папярэдніх хілена-пастоўскіх ўрадах Інстытут ня мог шырэць павясці працу дзеля няпрыймальнасьці гэтага ўраду да спраў нацыянальнасьцяў, дык пры пасьямаёвым урадзе Інстытут, відаць, пакладаў поўную надзею на гэты ўрад і на яго „прыхільнасьць“ да справы нацыянальных меншасьцяў і затым таксама не ўважаў за патрэбнае інтэнсіўна павесці працу.

Але ў гэтым часе, калі польскі Інстытут

LISTA
kandydatów na członków Rady Gminnej w Białowieży, pow. Bielskiego, grupy włościańskich członków zebrania gminnego.

Nr. kolej.	Nazwisko i imię	Wiek	Zawód	Adres (gdzie mieszka)
1	Nazaruk Jan . .	35 l.	Rolnik	Wieś Orzeszkowo dom Nr. 5, gminy Białowiejskiej.
2				

Паводле вышэй зьмешчанай формы трэба напісаць якіх 18 кандыдатаў (паўтара разы столькі, колькі мае быць сяброў рады).

Такі сьпісак кандыдатаў трэба каб падпісалі толькі сябры валаснога сабранныя; падпісаў павінна быць ня меней пяці, лепей каб было больш падпісаў. З такім загадзьдзя састаўленым і падпісаным сьпіскам трэба ісьці на валасное сабранныя.

Калі-б на валасным сабранныі акалалася, што сялянскія сябры саставілі некалькі сьпіскаў, дык трэба пастарацца, каб іх памагчыма сці злучыць у адзін агульны сялянскі беларускі сьпісак і там-жа, на валасным сабранныі, напісаць такі агульны сьпісак і падпісаць яго.

Аднак лучыцца можна толькі з сапраўды беларускімі сялянскімі сьпіскамі, а не чужакімі. Каб такое, на сьпех лучэньне не аказалася блягім, трэба пастарацца, да часу скліканьня валаснога сабранныя згаварыцца, саставіць адзін сялянскі сьпісак і з ім прысьці на валасное сабранныя і пры галасаваньні аддаць свае галасы за свой сьпісак.

Дык помніце, сяляне-Беларусы, выступайце арганізавана на выбарах і выбірайце ў самаўрады толькі сваіх сялянскіх барацьбітоў!

Беларускі Сялянскі Саюз.

З жыцьця Польшчы.

Гандлёвы баянс за травень.

„Dziennik Wileński“ піша, што польскі заграничны гандлёвы баянс за травень месяц выносіць 34 міль. дэфіцыту, г. зн. што за травень месяц прывязьлі ў Польшчу на 34 міль. злотых болей як вывезьлі.

Варшава радуецца.

Дазволіўшы вывезьці свой хлеб заграціцу з восені па таннай цане, цяпер прыходзіцца купляць хлеб за граніцаю і, ведама, трэба плаціць даражэй. Але-ж і гэтаму Варшава рада, бо як дазваліся газэты, што з Гданьску транспартуецца 700 вагонаў збожжа ў Варшаву, дык з захопленьнем напісалі: будзем есьці добры хлеб!...

Вынікі палітыкі мін. Незабытоўскага.

„Głos Prawdy“ пад гэтакім загаловакам зьяяпачае вось якую вестку: „Прывоз збожжа павялічваецца з месяца на месяц. У красавіку мы прывязьлі 45 тысяч тоннаў (а тонна 61 пуд) пшаніцы, у траўні 64 тыс. тоннаў. Жыта прывязьлі мы 5 тыс. тоннаў у красавіку і 32 тыс. у траўні. Вось якія вынікі палітыкі мін. Незабытоўскага!“

Месячнік „Sprawy Narodowosciowe“.

Яшчэ ў 1921 годзе, у Варшаве, частка т. наз. дэмакратычна і быццам прыхільна настраёнай да нацыянальных меншасьцяў у Польшчы група палікаў, залажыла таварыства пад назовам „Інстытут Дасьледаў Нацыянальных спраў“. Паводле статуту, гэтае польскае таварыства мае на мэце бесстаронна сачыць за справамі нацыянальных меншасьцяў і асьведамляць польскае грамадзянства аб жыцьці і разроўце нацыянальнага ўсьведамленьня меншасьцяў. На чале гэтага таварыства стаў вядомы пасол Тугут, быўшы старшыня партыі „Wyzwolenie“ і быўшы міністар і віцэстаршыня аднаго з коаліцыйных польскіх урадаў. Ня глядзячы на некалькігодняе сваё існаваньне гэтае польскае ўстанова зусім ня выказалася ніякой працай. Нават тады, калі старшыня Інстытуту пас. Тугут быў сябром ураду, што давала таварыству большую магчымасьць працы дзякуючы магчымым крэдытам, ня чуваць было аб працы гэтага таварыства.

Але вось наступае г. зв. маёвы пераворот; да ўлады даходзе быццам польская дэмакратыя і прытым дэмакратыя, што блізка стаяла закладчыкаў Інстытуту Дасьледаў спраў Нацыянальных Меншасьцяў.

Незабаўна пасья гэтага пас. Тугут (ужо як сябра партыі Працы, на чале якой стаяў

ня выяўляў сваёй працы, а затое польскі ўрад распачаў працу ў тым-жа шовіністычным духу Ст. Грабскага, няць нацыянальных меншасьцяў у Польшчы (Беларусы, Украінцы, Ліцьвіны, Немцы і Жыды) залажылі супольны рэдакцыйны камітэт і ў лютым с. г. выпусьцілі на чатырох мовах мясячнік „Natio“. Пасья выхад гэтага мясячніка, які мае на мэце асьвятляць на аснове лічбовых дадзеных і канкрэтных фактаў, сапраўднае цяжкае палажэньне нацыянальных меншасьцяў у Польшчы,—выходзе мясячнік Інстытуту Дасьледаў спраў Нацыянальных Меншасьцяў пад назовам „Sprawy Narodowosciowe“. За пару месяцаў выходзе нумар другі мясячніка „Spr. Narodow.“. У гэтым часе Інстытут пачынае больш рэкламавацца аб працы і аб арганізацыі рожных сэкцыяў.

Як першы так і другі нумар мясячніка абыймаюць даволі шмат матэр’ялу і затым у рамках аднаго артыкулу немагчыма было-б яго разабраць. Аднак кожнаму чытачу з нацыянальных меншасьцяў кідаецца ў вочы сам падбор матэр’ялу ў мясячніку. З Беларускага нацыянальнага пытаньня ў першым нумары знаходзім кароткі агляд аб беларускім школьніцтве ды нявядлічкі агляд беларускай прэсы. У другім нумары знаходзім зацёмку аб беларускім палітычным руху ды агляд беларускай прэсы. У зацёмцы аб беларускім палітычным руху праглядае яўная тэндэнцыя процістаўленьня сапраўды беларускіх імкненьняў

БЕЛАРУСЫ! ГАЛАСУЙДЦЕ ЗА СЬПІСАК!

Сёлетні гандлёвы баянс Помьшчы.

У „Przeглядzie Gospodarczym“ п. Ржэпэцкі паддае падрабязнаму разгляду гандлёвы баянс. Аўтар сьцьвярджае, што ў польскім вывозе сёлета здарыліся вялікія змены ў параўнаньні з леташнім годам. Вываз вугалля аказаўся шмат ніжэйшы ад таго роўня на які спадзяваліся.

Вываз дрэва ўвесь час павялічваецца і толькі гэта ратуе польскі гандлёвы баянс.

Наагул баянс вельмі не пажаданы.

Галоўнай прычынай благага гандлёвага баянсу ёсьць,— леташняя няўрода... Гэта ясна, але разам з тым і палітыка мін. Незабытоўскага, дабавім мы.

Новыя выбары ў Прушкове.

Папярэднія выбары ў меставую раду далі гэтакія камунізацыйныя вынікі, што самыя выбары былі ўняважаны. І вось цяпер маюць адбыцца новыя выбары. Улады пробуюць, ці не зьмянілі пераконаньняў грамадзяне Прушкова... І праўда, што зьмена павінна быць, бо заместа 11 на папярэдніх выбарах, на новае галасаваньне падана толькі 7 сьпіскаў.

НАВИНЫ.

— Падсуднасьць „Сял. Нівы“. Гэтымі днямі рэдактар Мацкевіч атрымаў акт абвінавачаньня за артыкул „Новыя ўдары“, які быў зьмешчаны ў № 25 „Сял. Нівы“.

Хоць артыкул тагды ня быў сканфіскаваны, але-ж ўлада цягне рэдактара да адказнасьці і ставіць віною і тое, што артыкул быў распаўсюджаны.

Рэдактара будзе судзіць акружны суд па 129 артыкулу, ч. I, п. 6. кар. кад.

— Суд над рэдактарам Д-рам Туронкам. 13-га г. м. Акружны суд у Вільні разглядаў справу беларускага рэдактара „Крыніцы“ Д-ра Туронка. Бараніў рэдактара адвакат Нэйман.

Пасьля разгляду справы суд вынес прыгавор, на аснове якога засуджана Д-ра Туронка на 3 месяцы вастрогу. Засуджаны падаў апэляцыю.

— Судовы працэс у Слоніме. Слоніmsкі судовы працэс, аб якім мы пісалі ў № 44 „Сял. Нівы“, гэтымі днямі мае закончыцца.

Абвінавачаных Беларусаў бароняць адвакаты: Альшэўскі, Домброўскі і Вайс.

Пасол Ярэміч выступаў як сьведка з боку вінавачаных.

— 3 жыцьця Беластоку. У Беластоку паліцыя арыштавала быццам сэкрэтара акружнага камуністычнага камітэту Заходняй Беларусі. Празьвішча арыштаванага паліцыя не называе, бо яшчэ не закончана шуканьне яго супрацоўнікаў.

На фабрыцы Э. Гасбаха ў Даўзідах паўстала забастоўка. Работнікі дамагаюцца падвышкі платы на 17 проц. Бастуе 200 работнікаў.

Бастуюць таксама 250 работнікаў будаўлянай прамысловасьці (напр. муляры, сталяры і г. д.) і таксама як і фабрычныя работнікі дамагаюцца павышэньня заробтнае платы.

Ах, сумна вясною...

Ах, сумна вясною ў вастрозе сядзець,
Ах, цяжка праз краты на неба глядзець,
Ах, сумна, ах, цяжка, да болю душы
Усё слухаць і слухаць зьвіняць як ключы.
Блакiтнае неба чаруе, маніць,
Вясёлая песня пад неба ляціць
І ветрык усюды разносіць вясну,
Вастрог-жа мінае, бо я ў ім сяджу.
Ах, сумна ў вастрозе сядзеці вясной
Бо сэрца грызэцца маркотнай тугой
І вяне, бы кветка, збалела душа —
Нічога ня чуе, не бачыць яна.

Жыцьцё.

Прыходзіць дзіцятка на сьвет
І слабыя ручкі сьціскае
І з плачам іх туліць к сабе —
Здаецца, ўвесь сьвет загартае.
На сьвеце жыве чалавек:
Імкненьне, змаганьне і праца;
Спакою ня знае ўвесь век,
Ня знае за што на'т хапацца.
Са сьвету зыходзіць старым
І рукі свае рашчапляе,
Спакойна ляжыць ён нямым —
І сьвет і ўсё пакідае.

Валодзя Барада.

СЯЛЯНЕ, БЕЛАРУСЫ!

Усе ідзіце на раённыя сабранны і выбірайце сваіх стойкіх сялян-Беларусаў у сябры валаснога сабранны!

Камунікат.

12 г. чэрвеня ў памешканьні Нямецкага Соймавага Клубу адбылася канфэрэнцыя сацыялістычных і радыкальных партыяў нацыянальных меншасьцей у Польшчы ў гэтакім складзе: Беларускі Сялянскі Саюз, Нямецкая Сацыялістычная Партыя Працы, Агульна Жыдоўскі Работніцкі Саюз „Бунд“, Украінская Сацыялістычна-Радыкальная Партыя, Украінская Сацыялістычнае Аб'яднаньне „Сельсаюз“, Жыдоўская Сацыялістычная Партыя Поалей-Ціон (Аб'яд. Ц. С.) і Жыдоўска Сац.-Дэм. Работніцкая Партыя.

Канфэрэнцыя мела на мэце аб'яднаньне палітычнай і тактычнай пляформы вышэй паданых партыяў.

Дзеля ультыматыўнага спраціву, з боку „Бунду“ супрацоўніцтва з Поалей-Ціон „Лявіца“, які кіраваўся мэтамі змаганьня тэй апошняй, канфэрэнцыя выслушаўшы аналягічную заяву Поалей-Ціон „Лявіцы“, паставіла сучасную канфэрэнцыю лічаць распущаную.

Партыі: Беларускі Сялянскі Саюз, Нямецкая Сацыялістычная Партыя Працы, У. С. Р. П., У. С. А. „Сельсаюз“ і Поалей-Ціон (Лявіца) высказаліся, што, хоць сучасная канфэрэнцыя не дала вынікаў, не выключаецца, аднак жа ідэя стварэньня адналітара фронту сацыялістычных партыяў нацыянальных меншасьцей ў Польшчы; у мэтах гэтага распачнуць на-нова аддаведныя працы для здзейсьненьня сваіх намераў.

Што дзеецца ў сьвеце?

Кітайскія падзеі.

Армія Чанг-Кай-Шэка і ханькоўскага чырвонага ўраду разбілі армію Чанг-Тсо-Ліна і ўвесь час наступаюць на Пэкін.

Чанг-Тсо-Лін пакідае Пэкін і пераходзіць у Мукдэн.

Японія стараецца дапамагчы Чанг-Тсо-Ліну, дык стаўшы пасрэднаю запрапанавала ўсім кітайскім арміям згоду, але-ж Чанг-Кай-Шэк гэтую прапанову адкінуў, бо думае што, пакуль будуць перагаворы, дык Чанг-Тсо-Лін можа напавіць сваё палажэньне, а тагды будзе цяжка з ім ваяваць.

Францыя.

Лявон Додэ, французскі палітычны дзеяч быў асуджаны на 5 месяцаў вастрогу за безпадстаўныя нападкі, ў рэдагаванай ім газэце, на некаторых асобаў у справе забойства яго сына.

Пасьля таго, калі настаў тэрмін адбыцьця гэтае кары, дык на прапанову ўлады Додэ не згадзіўся зьявіцца па добрай волі ў вастрог. Прышлося браць сілаю. У рэзультате чаго было паранена 30 чалавек паліцыі і 26 чалавек прыхільнікаў Додэ.

Пасьля гэтае крывавае бойкі Додэ здаўся і пашоў у вастрог.

Радавы Саюз.

Газэты пішуць, што нядаўна растралена ў савецкай дзяржаве 100 чалавек, якія былі арыштаваны за непрыхільнасьць да савецкае ўлады.

Забіты там яшчэ выдатны камуніст Тураў.

І гэтакім чынам, бачым прыкрою з'яву: тэрор на тэрор. Праціўнікі камунізму забіваюць камуністых, а камуністыя пляцяць сваім ворагам тым самым. У сувязі з апошнімі выпадкамі правы чэрэзвычайчак (палітычнае паліцыі) значна павялічаны. Армія ўвесь час гатуецца па ваеннаму, каб у патрэбны момант даць адпор таму, хто азважыцца напасьці на савецкую дзяржаву.

Ліга Нацыяў

Гэтымі днямі адбываюцца паседжаньні Рады Лігі Нацыяў. Справы, якія ставяць афіцыйна на парадку дня, мала цікавыць прысутных дэлегатаў-міністраў. Найбольш абгаварваюцца справы неафіцыйна і пераважна па пытаньням адносінаў да Саветаў.

Нямецчына трымаецца да Саветаў прыхільна, рэшта дзяржаваў ваража.

Сяляне, сябры валаснога сабранны! Загадзьдзя (да валаснога сабранны) састаўляйце сьпіскі кандыдатаў у валасныя рады і дружна галасуйце толькі за беларускіх сялянскіх прадстаўнікоў!

імкненьнямі рожных „жонак“, як: Паўлюкевічаўшчына, Умястоўшчына ды Валэйшаўства, што ўтрымоўваюцца коштам палітычных дыспазыцыйных Kredytaў польскага ўраду.

Аб палітычных дамаганьнях Беларускага Пасольскага Клубу, як прадстаўніка Беларускага Народу ў польскім Сейме ў мясячніку нічога не спатыкаем. Які-ж гэта Інстытут Дасьледаў Спраў Нацыянальных Меншасьцяў будзе праводзіць гэтыя дасьледы калі ня рупіцца ў сваёй часопісі надрукаваць пастуляты нацыянальных меншасьцяў?! Ды чаму гэта мясячнік не падае фактаў усіх надужыцьцяў уладаў, арыштаў, палітычных і судовых працэсаў—як спраў нацыянальных меншасьцяў?!

Чаму мясячнік не падае ўсіх фактаў перасьледаваньня беларускага школьніцтва? Чаму ня піша аб самаўрадовых парадках на няпольскіх землях? Чаму ня піша аб ліквідацыі беларускіх коопэратываў і закладаньні на іх месцы польскіх?! Можна было-б думаць, што рэдакцыя не пасьпела зьмясьціць матэрыялаў па закранутым пытаньні дзеля нераспрацоўкі матэрыялу і недахвату месца. Але гэтыя думкі ня маюць пад сабой адпаведнай асновы, бо ўжо ў другім нумары мясячніка „Sprawy Nar.“ бачым цэлую кучу фактаў „szykan“ літоўскага ўраду скіраваных проці польскае меншасьці ў Літве. Чытаючы іх перад вачыма адразу паўстае яшчэ больш жудасны абраз гэтых шыкан збоку польскае ўлады адносна Беларусаў: арэш-

ты вучыцляў (с. п. М. Белаусава, Надз. Капішончык і іншыя) штрафы вучыцляў на 50 зл. за навучаньне ў беларускай школе (Слонімсчына), ліквідацыя ўсіх беларускіх пачатковых школ урадовых), сыстэма плебісцыту і дапросаў школьных інспэктараў, арыштаваньні за складаньне дэкларацыў, недаваньне дазволу на прыватныя беларускія школы, незацьверджаньне вучыцляў, ліквідацыя 2 беларускіх сэмінарыяў і не даваньне дазволу на залажэньне беларускай сэмінарыі і г. д. і г. д.

Для параўнаньня палажэньня польскай меншасьці ў Літве з палажэньнем Беларусаў пад Польшчай прыточым апошні факт з „szykan“ літвінамі палякаў узяты з мясячніка „Sprawy Narodow.“:

„Міністэрства Асьветы (у Літве—рэд.) дагэтуль ня выплаціла належных сум польскаму школьніцтву“. Можам толькі запытацца рэдакцыю „Spr. Narodow.“, а колькі-ж гэта польскае міністэрства асыгнавала і колькі выплаціла належных сум беларускаму вучыцельству?!

Але аб гэтым Інстытут Дасьледаў маўчыць, быццам гэтага яшчэ не дасьледзіў!

Заканчываючы кароткія ўвагі аб мясячніку „Spr. Narodow.“ ня можам не зьвярнуць увагі рэцэнзіі аб „Natio“. Успамінаючы аб артыкуле Др. Лысяка: „Школьніцтва ня польскіх нацыянальнасьцяў“, і, непадаючы ніякіх даных для свайго апраўданьня „Spr. Narodow.“ пішуць: „Трэба адзначыць, што ўспомнены артыкул на-

цэжаваны ёсьць выразнай тэндэнцыяй абвінавачаньня польскіх рашаючых дзейнікаў перад вонкавым форум аб прасьледаваньні нацыянальных меншасьцяў у галіне школьніцтва“.

Такая зацемка бяз паданьня фактаў аб быццам непрасьледаваньні польскім уладам школьніцтва нацыянальных меншасьцяў, якраз выказвае тэндэнцыянасьць часопісі „Sprawy Narodow.“. Часопісь, якая хоча, каб яе прызналі за бесстаронны дасьлед справы нацыянальных меншасьцяў, ня можа рабіць такіх галаслоўных вывадаў і гэтымі галаслоўнымі вывадамі зьбіваць фактычны матэрыял зьмешчаны ў „Natio“.

Усё вышэй зьмешчанае даець даволі ясную адценку мясячніка „Spr. Narodowosciowe“. Можна толькі сьцьвердзіць, што Інстытут Дасьледаў Спраў Нацыянальных Меншасьцяў разьмінуўся з мэтамі свайго статуту і зрабіўся звычайнай польскай установай з палітычным фундамантам, на якім мае будавацца Польшч бяз нацыянальных меншасьцяў. Каб на вокладцы мясячніка „Sprawy Narodowosciowe“ ня было надрукавана: „Wydawnictwo Instytutu Badań Spraw Narodowosciowych“, дык кожны чытач зусім абаснавана сказаў-бы, што гэты мясячнік выдаюць польскія міністэрствы: замежных, асьветных і ўнутраных спраў.

А. Культурнік.

Да нас пішуць.

Наша цемната.

Перхавічы, Баранав. пав.

Уся наша бяда ў тым, што мы цёмныя. Каб ня гэта цемната, то мы ўжо даўно-б былі адроджаным народам. Вось, на нашай цемнаце, на нашай неасведамленнасці спекулююць рожныя чужынцы, якія вядуць працу проці адраджэння Беларускага Народу. У нашым паведе ўжо даўно арудую нейкі Цялёўскі, ці Цайлобскі (добра ня ведаю прозьвішча), якога прывёз у наш павет і пасадзіў за працу пасол з польскай партыі „Piast“ Вітас. Гэты панок Цялёўскі папрабаваў вясці працу пад польскім сьцягам, але хутка пабачыў, што ягоная праца ня мае пасьпеху сярод беларускага сялянства. Аднак доўга ня думаючы ён узяў ды перафарбаваўся на беларускі колер і, прыкідваючыся Беларусам, пачаў рабіць сабе папулярнасьць. Ведаем добра, што ўсе шчырыя сапраўдныя беларускія дзеячы ня цешацца сярод улады сымпатыяй, але пан Цялёўскі ды яшчэ такія, як Паўлюкевіч і Ўмястоўскі, карыстаюцца спецыяльнай апекай. Дык вось, п. Цялёўскі, той, што прыкідваецца Беларусам, мае адумасловую напану ў старостве; звычайнаму, простаму селяніну, папраўдзе скажаць, дык трудна і распазнаць, ці ён на службе ў старостве, ці так сабе толькі часта там круціцца.

Асабліва ў апошнія часы, як залажылася паліафільская газета „Беларускі Дзень“ гэты Цялёўскі праўляе нябывалую рухлівасьць і пачынае падмазвацца да беларускіх арганізацыяў. Больш сьведомыя кіраўнікі пазналі ваўка ў авечнай скуры і затым не прыймаюць Цялёўскага да беларускай працы. Але знайшоўся адзін такі цёмны, што ваўка прыняў за авечку і пусьціў у сваё стада. Але воўк пачаў ужо паказваць свае клыкі. Нядаўна я прачытаў у „Бел. Дні“ пісьмо Яна Дэшкоўскага і праканаўся што Цялёўскі ўзяў у свае рукі Дэшкоў-

скага і кажа яму рабіць тое, што яго прыкінуты дабрадзеель прыкажа. Ня можам дапусьціць, каб Дэшкоўскі разумеў тое, што ён робіць, бо інакш не пашоў-бы на благаю работу. Тут толькі адна наша цемната, адна нясьведмасць. Але-ж пара ўжо асьвятляцца, пара скончыць какетства з гэтым няпрошаным апякуном, бо грамадзкая апінія скоро пачне не запісваць гэта на рахунак цемнаты, але на рахунак нягоднай працы. Сьведамы.

На школьным фронце.

(Слонімскае павет).

У леташнім годзе жыхары нашае вёскі Залацева, Дзярчынскае воласьці, Слонімскага павету злажылі павятоваму школьнаму інспектару дэкларацыю і на 45 дзяцей школьнага веку, каб адкрыць беларускую школу.

Сьвета 8 красавіка прыехаў у вёску пан, які назваў сябе заступнікам школьнага інспектара і, паклікаўшы да сябе дэкларантаў тых, дзяцей якіх дзеля розных прычынаў часам прапусьціць які дзень і не пайдучь у школу, ды пачаў спраўджаць дэкларацыі. Але перад тым, як зрабіць дапрос, напужае пратаколам, а тады ўжо пытае, у якім годзе радзілася дзіця. Ад гэтакага паліцэйскага падыходу да справы (нашы сяляне ведаюць, што знача пратакол), селянін або павялічваў або памяньшаў гады свайму дзіцяці, а заступніку інспектара гэтага толькі і трэба.

Аб усім гэтым ён пісаў пратаколы і даваў падпісваць дэкларанту. Гэтакім парадкам дзіця не падходзіла пад школьны век, а дэкларацыя касавалася. Так, што цяпер ужо колькасць дэкларацыяў будзе няпоўна, каб адчыніць беларускую школу.

Ужо пасья гэтага сяляне і дагадаліся, што заступнік інспектара іх ашукаў...

Просьба: што рабіць, каб напавіць памылкі?...

Ад Рэдакцыі. Трэба падаць новыя дэкларацыі.

Віленская Беларуска Гімназія

авьшчае, што ЎСТУПНЫЯ ЭКЗАМЕНЫ ў канцы бягучага школьнага году адбудуцца ў днях: у I, II, III і IV кл. 23, 24 і 25 чэрвеня і у V, VI і VII кл.—27 і 28 чэрвеня.

Пісьменныя заявы прымаюцца ў канцэлярыі Гімназіі штодня ад 8 да 2 гадзіны.

Да заявы трэба далучыць: 1) мэтрыку аб нараджэнні вучня; 2) пасьведчаньне аб адукацыі і 3) пасьведчаньне аб прыгчэне воспы.

Дырэкцыя.

Наваградская Беларуска 8-х кл. Гімназія прырода-матэматычнага тыпу

даводзіць да ведама грамадзянства, што прыймовыя экзамены вучняў на 1927-1928 школьны год у-ва ўсе клясы Гімназіі адбудуцца ў наступным часе:

Вясною: 22, 23 і 24 чэрвеня, восеньню: ад 1-га да 10-га верасьня.

Заявы аб дапушчэньні дзяцей да экзаменаў падаюць іх бацькі, або апякуны.

ДА ЗАЯВЫ ТРЭБА ПРЫЛУЧЫЦЬ:

1) Мэтрыку аб нараджэнні, 2) Пасьведчаньне доктара аб прыгчэне воспы. 3) Дакумэнты аб папярэдняй адукацыі, калі наступваючы вучыўся ў якой школе.

Жадаючыя паступіць у 8-ю клясу, або перавясьціся з іншае гімназіі ў гэтую клясу, павінны зьявруцца з просьбаю „Do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Białostockiego w Białymstoku“, аб дазволе, далучыўшы да паданьня вышэй абазначаныя дакумэнты.

Пры гімназіі ад 8 красавіка г. г. існуе на кошт ураду інтэрнат для хлопцаў і дзяўчат паасобку на наступных варунках:

Памешканьне, апал, сьвятло, залезныя ложка, прыслуга і наагул уся абстанова — бясплатна; пасьцель-жа і бялізна ўласная.

НА ЎТРЫМАНЬНЕ БЯРЭЦА:

24 кл. жытняй мукі; 4 кл. пшанічнай мукі, 4 кл. круп, 2 кл. сала, 32 кл. бульбы.

Па жаданьню бацькоў, замест прадуктаў, можа быць плата ў грашах паводле каштоўнасьці гэтых прадуктаў.

Заняткі ў гімназіі пачнуцца 1-га верасьня.

Дырэкцыя.

НАШАЯ ПОШТА.

Спыняем падпіску газеты ад 1.VII. — Чарняўскаму і Грыгору.

Мікал. Беднаму, Осце: Карэспандэнцы атрымалі, памагчымасьці зьмесьцім.

Полымя: Нехапаючыя нумары паслалі, № 7, 8 і 27 — канфіскаваны.

Голку: Просім прыслаць Ваш дакладны адрэс.

Райскаму Язэпу: Газету пасылаем на Беластанок.

Гуцьку К.: Паслалі Вам № 46 „Сялянскай Нівы“, у якім зьмешчаны выбарчы закон.

Я. Закінутаму: Прышліце дадаткова, у якім месяцы было пабіта дзіця. Корэспандэнцы памагчымасьці зьмесьцім, вершы перагледзім, калі падойдуць зьмесьцім.

М. Хруцкаму: 2 зл. перадалі ў „Bielaruskuju Kryniciu“.

Т. Анісковічу: Пробны нумар паслалі.

Ю. Ждановічу, Ф. Кукіену і Я. Стаселовічу: Газету пасылаем.

Пісьмо Дырэктару Гімназіі.

Абітур'энты Беларускае Гімназіі ў Вільні паслалі гэтакае пісьмо арыштаванаму дырэктару гімназіі гр. Астроўскаму ў Вронкаўскі вострог.

„Глыбока паважаны гр. Астроўскі!

Ужо хутка мінець паўгоду, як нас разлучылі, аднак памятка аб Вас засталася і застаецца ў нас на ўвесь час нашага жыцьця. Мы не забудзем таго аграмаднага значэньня Вашае працы, якую Вы ўлажылі ў нас.

Цяпер, калі мы стаім на парозе да новага жыцьця, калі можа назаўсёды разьвітаемся з школьнаю лаўкаю, мы абітур'энты, выражаем шчырую падзяку за ўсе Вашыя высілкі, паложаныя для нас вучняў — дзяцей працоўнага сярмяжнага народу.

Хаця Вам не далі прадаўжаць гэнае працы, хоць нас ізалівалі ад Вас, мы, моладзь, ужо добра зразумелі значэньне яе, і ня зойдем з таго шляху, на які Вы нас паставілі.

Мы будзем прадаўжаць гэную працу!

Мы дружна возьмем у свае рукі тую літарную асьвету, якую Вы запалілі; і панясем яе ўва ўсе цёмныя куты загнаннага народу.

Праўда, на нашым шляху шмат равоў і розных перашкодаў, аднак мы ня спужаемся іх і цьведа верым, што настане хвіліна, калі мы ўбачым вынікі нашае працы, калі народ ня будзе далей цягнуць ярма, наложанага на яго вякамі, калі парвець пугу, трымаўшыя яго ў цемры і ня будуць яго дурманіць „цёмных дарог махляры“.

Сяньня ў нас разьвітальны вечар. Мы сабралісь усе, каб адсьвяткаваць гэты традыцыйны дзень, аднак нейкі сумны настрой сярод вучняў. Дый як-жа ім весяліцца? Дзевыры вышэйшае асьветы зачынены, а матэрыяльнае становішча не дазваляе ім ехаць заганіцу.

А вучыцца трэба!

Ці-ж прыходзіцца нам стаяць на раздарожжы і чакаць лепшае будучыні і на лепшыя абставіны?

Не!

Мы чакаць ня будзем, мы яе самі здабудзем сваімі высілкамі, і толькі сьмерць нас можа ўстрымаць ад працы на карысьць загнаннага народу.

Няхай-жа будзець вядомым, што мы не забылі Вас і Вашае працы, што дух, які Вы ў нас улажылі, жыве і будзе жыць сярод нас!

Выражаючы глыбокі спагад і шчырую падзяку, жадаем, каб у хуткім часе спаткаліся з Вамі ўжо ў іншых абставінах, каб не аддзялялі нас вострожныя краты ад чалавека, які так добра памятаў аб нас.

Подпісы:

Аўгенія Казлоўская, Мікола Яцкевіч, Пётра Шчасны, Зьдзіслаў Вайцеховіч, Янка Хвораст, Уладзімір Шышко, Мар'я Скурка, Ксенія Мамчыц, Зінаіда Рышкевіч, Зоя Грыц, Роза Озік, Хведар Ільляшэвіч, Леваід Цытовіч, Казімір Чартовіч, Вайцех Шутовіч, Ірэна Будзька, Каліса Зімніцкая, Софія Асаевіч, Айша Муха і Іван Грыгорук.

УВАГА!

УВАГА!

Беларускі Народны Тэатр.

Вышла з друку кніжка першая для БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА ТЭАТРУ

СЦЭНІЧНЫЯ ТВОРЫ

БОТЫ, МІКІТАЎ ЛАПАЦЬ, ПАКОЙ У НАЙМЫ, ЧОРТ І БАБА,

Цана 1 зл. 20 гр.

З упісной перасылкай цана 1 зл. 65 гр.

Выпісаць можна, прыслаўшы ўсю суму, або задатак ня меншы за 50 гр.,

з кнігарні „ПАГОНЯ“

Wilno, Zawalna 7.

Фабрычны склад турбінаў, машынаў і млынскіх каменяў

ФАБРЫКІ Г. КУЛІК У ЛЮБЛІНЕ

РЭПРЭЗЭНТАНТ ТЭХНІК

Ст. Стобэрскі і С-ка

Кантора і склад: Вільня, Міцкевіча 9.

Будова і перабудова машынаў. СПЭЦЫЯЛЬНЫЯ ТЭХНІЧНЫЯ ПАРАДЫ. Праекты, падлічэньні, пляны. Спецыяльныя ўладжэньні „Кашарняў“.

—

Заступніцтва фірмы БРАТЫ БЮГЛЕР Узвіль (Швайцарыя)

МЛЫНСКІЯ МАШЫНЫ.

—

Заступніцтва фірмы інж. Г. КІНДТ, Радом

ВОДНЫЯ ТУРБІНЫ.

—

Машыны, што ёсьць на складзе: ВАЛЬЦАВЫЯ ПАСТАВЫ АДЗІНОЧНЫЯ І ПАДВОЙНЫЯ, АЎТОМАТЫЧНЫЯ ПЭРЛЯКІ „MARS“, КАМЕНЬНІ ШТУЧНЫЯ І ФРАНЦУСКІЯ, МАШЫНЫ ДЛЯ АЧЫСТКІ ЗЯРНЯ, МАШЫНЫ ПІМЭР-ГЛЭВЫЯ І ШЧОТКАВЫЯ, АСПІРАТОРЫ, АРФЫ „TRUIEURY“, ПЛАСКІЯ СІТЫ „PLANZICHTRY“ ВІСЯЧЫЯ І СТАЯЧЫЯ, МАШЫНЫ ГРЫЗІКОВЫЯ „REFORMY“.

—

Дастаўляем: ГАЗАВЫЯ І СПАЛІНОВЫЯ МАТОРЫ, ШВАЙЦАРСКУЮ СЕТКУ НА СІТКІ.

—

Фірма даець бясплатна ўсялякія парады ў справе будовы млыноў, уладжаваньня грэбляў і інш.

Адрэс: Wilno, ul. Mickiewicza Nr. 9, ST. STOBERSKI I S-KA.